

Media ja lehdistö

Euroopan unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 199/21
Luxemburgissa 10.11.2021

Tuomio asiassa T-495/19
Romania v. komissio

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää Romanian nostaman kanteen komission päätöksestä, jossa se rekisteröi ehdotetun kansalaisaloitteen ”Koheesiopolitiikka alueiden yhdenvertaisuuden ja alueellisten kulttuurien säilymisen varmistamiseksi”

Unionin yleinen tuomioistuin lausuu ensimmäistä kertaa komission tällaisen ehdotuksen rekisteröinnistä tekemän päätöksen kannekelpoisuudesta

Euroopan komissiolle toimitettiin 18.6.2013 ”Koheesiopolitiikka alueiden yhdenvertaisuuden ja alueellisten kulttuurien säilymisen varmistamiseksi” -niminen kansalaisaloite-ehdotus¹. Sillä pyrittiin sen järjestäjien antamien tietojen mukaan siihen, että Euroopan unioni kiinnittää koheesiopolitiikan yhteydessä erityistä huomiota sellaisiin alueisiin, joiden etniset, kulttuuriset, uskonnolliset tai kielelliset ominaispiirteet poikkeavat naapurialueiden kyseisistä ominaispiirteistä.

Komissio eväsi 25.7.2013 antamallaan päätöksellä² riidanalaisen ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröintihakemuksen sillä perusteella, että se ylitti selvästi komission toimivaltuudet, joiden mukaisesti se voi tehdä ehdotuksen unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tästä päätöksestä nostetun kumoamiskanteen³. Asiaa muutoksenhakutuomioistuimena käsitellyt unionin tuomioistuin kumosi unionin yleisen tuomioistuimen tuomion ja 25.7.2013 tehdyn päätöksen⁴.

Komissio antoi 30.4.2019 uuden päätöksen, jossa se rekisteröi riidanalaisen ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen⁵. Romania nosti kumoamiskanteen tästä päätöksestä.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää Romanian kanteen ja käsittelee ensimmäistä kertaa nimenomaisesti komission ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröimisestä tekemän päätöksen kannekelpoisuutta koskevaa kysymystä. Se täsmentää myös yhtäältä komission tällaisen päätöksen antamista varten harjoittaman valvonnan erityispiirteitä ja toisaalta unionin yleisen tuomioistuimen tämän päätöksen osalta suorittaman laillisuusvalvonnan luonnetta.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Unionin yleinen tuomioistuin tarkastelee kanteen tutkittavaksi ottamisen yhteydessä sitä, onko riidanalainen päätös kannekelpoinen⁶. Se muistuttaa aluksi niistä menettelyistä ja edellytyksistä, jotka koskevat eurooppalaisen kansalaisaloitteen toimittamista komissiolle, ja toteaa, että riidanalaisen päätöksen tarkoituksena on aikaansaada sitovia oikeusvaikutuksia suhteessa järjestäjiin, toimielimiin ja jäsenvaltioihin. Rekisteröintipäätös käynnistää nimittäin järjestäjien kannalta tuenilmausten keruumekanismiin ja antaa niille erityisesti ensinnäkin oikeuden toimittaa

¹ Ehdotus (jäljempänä riidanalainen ehdotettu eurooppalainen kansalaisaloite) toimitettiin SEU 11 artiklan 4 kohdan ja kansalaisaloitteesta 16.2.2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 211/2011 (EUVL 2011, L 65, s. 1) mukaisesti.

² 25.7.2013 annettu komission päätös C(2013) 4975 final, jossa se epäsi ”Koheesiopolitiikka alueiden yhdenvertaisuuden ja alueellisten kulttuurien säilymisen varmistamiseksi” -nimisen ehdotetun kansalaisaloitteen rekisteröinnin.

³ Tuomio 10.5.2016, Izsák ja Dabis v. komissio, [T-529/13](#) (ks. lehdistötiedote [nro 50/16](#)).

⁴ Tuomio 7.3.2019, Izsák ja Dabis v. komissio, [C-420/16 P](#) (ks. lehdistötiedote [nro 24/19](#)).

⁵ Ehdotetusta kansalaisaloitteesta ”Koheesiopolitiikka alueiden yhdenvertaisuuden ja alueellisten kulttuurien säilymisen varmistamiseksi” 30.4.2019 annettu komission päätös (EU) 2019/721 (EUVL 2019, L 122, s. 55; jäljempänä riidanalainen päätös).

⁶ SEUT 263 artiklassa tarkoitettulla tavalla.

kansalaisaloite komissiolle ja antaa yksityiskohtainen selvitys⁷, ja toiseksi oikeuden vaatia komissiota antamaan asetuksen N:o 211/2011 10 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun tiedonannon⁸ ja kolmanneksi oikeuden esitellä kansalaisaloite Euroopan parlamentissa järjestettävässä julkisessa kuulemisessa. Nämä järjestäjien oikeudet aiheuttavat samaan aikaan kyseisille toimielimille velvollisuuksia siten, että komissio on velvollinen vastaanottamaan järjestäjät ja antamaan eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan tiedonantonsa ja parlamentti on velvollinen järjestämään julkisen kuulemisen. Kyseiset jäsenvaltiot ovat ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröinnistä tehdyn päätöksen jälkeen velvollisia antamaan luvan tuenilmausten keräämiseen, tarkastamaan tuenilmaukset ja vahvistamaan ne.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää lisäksi, että ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröinti ei ole valmistelevalta tai menettelyllä toteutettu toimi, jonka tarkoituksena on valmistella komission tiedonannon antamista eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta. Ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröinnistä tehtävä päätös edellyttää ensinnäkin, että siitä tehdään ensimmäinen juridinen arviointi eikä tämä arviointi vaikuta siihen arviointiin, jonka komissio tekee eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan tiedonantonsa, joka sisältää muun muassa sen ”oikeudelliset ja poliittiset päätelmät”, yhteydessä. Unionin yleinen tuomioistuin korostaa, että oikeuskäytännön⁹ mukaan eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan mekanismin erityinen lisäarvo ei koostu lopputuloksen varmuudesta vaan niistä keinoista ja mahdollisuuksista, joita sillä luodaan unionin kansalaisille panna vireille poliittinen keskustelu unionin toimielimissä ilman, että on tarpeen odottaa lainsäädäntömenettelyn käynnistymistä. Sekä kansalaisten että toimielinten kanssa käytävä poliittinen keskustelu tapahtuu erityisesti tuenilmausten keräyskampanjan aikana sekä komission kanssa käytävien neuvotteluiden ja parlamentissa järjestettävän julkisen kuulemisen yhteydessä. Tarkemmin sanottuna tämä keskustelu on seurausta kansalaisaloite-ehdotuksen rekisteröintipäätöksestä ja sitä seuraavasta menettelystä, ja se käydään ennen kuin komissio antaa eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan tiedonantonsa. Näin ollen riidanalaisen päätöksen kaltainen päätös on eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevassa prosessissa olevan erityisen vaiheen tulos, joka saa aikaan erilaisia sitovia oikeusvaikutuksia kuin eurooppalaista kansalaisaloitetta koskeva tiedonanto ja on tämän tiedonannon tavoin SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelvoinen toimi.

Unionin yleinen tuomioistuin tutkii asiakysymyksen osalta ensiksi ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröintiedellytykset ja erityisesti sen edellytyksen, kuuluuko tällainen ehdotus komission toimivallan piiriin¹⁰. Se viittaa tässä yhteydessä komission tämän ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröintiedellytyksen täyttämiseksi suorittaman tutkinnan erityispiirteisiin.

Ensimmäiseksi se muistuttaa siitä, että komissio voi – jotta eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan ehdotuksen tekeminen olisi helppoa – kieltäytyä tällaisen ehdotetun aloitteen rekisteröinnistä ainoastaan, jos se ylittää sen aiheen ja tavoitteiden perusteella selvästi ne toimivaltuudet, joiden nojalla komissio voi tehdä ehdotuksen unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin täsmentää, että on olemassa ero sen tutkinnan välillä, joka komission on suoritettava sen rekisteröinnille asetetun edellytyksen osalta, jonka mukaan ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen on kuuluttava komission toimivallan piiriin, ja sen tutkinnan välillä, joka komission on suoritettava eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan tiedonannon yhteydessä. Näin ollen komission on tämän rekisteröintiedellytyksen tutkinnassa tutkittava ainoastaan se, voitaisiinko objektiivisesta näkökulmasta tarkasteltuna kyseisen ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen yhteydessä ehdotettuja toimenpiteitä toteuttaa perussopimusten nojalla, eikä tarkastaa, että kaikista tosiseikoista, joihin vedotaan, on esitetty näyttö tai että

⁷ Asetuksen N:o 211/2011 9 artiklan ensimmäinen alakohta ja 10 artiklan 1 kohdan b alakohta.

⁸ Komissio antaa tämän säännöksen mukaan eurooppalaisen kansalaisaloitteen vastaanotettuaan kolmen kuukauden kuluessa tiedonannon, jossa esitetään komission oikeudelliset ja poliittiset päätelmät kansalaisaloitteesta sekä toimet, jotka komissio aikoo toteuttaa, ja sen perustelut näiden toimien toteuttamiselle, tai jos se ei aio toteuttaa toimia, niistä pidättymiselle (jäljempänä eurooppalaista kansalaisaloitetta koskeva tiedonanto).

⁹ Tuomio 19.12.2019, Puppincck ym. v. komissio, [C-418/18 P](#), 70 kohta (ks. lehdistötiedote [nro 160/19](#)).

¹⁰ Asetuksen N:o 211/2011 4 artiklan 2 kohdan b alakohta.

aloitteen ja ehdotettujen toimenpiteiden taustalla olevat perustelut ovat riittävät. Ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen rekisteröinnistä tehtävä päätös edellyttää ensinnäkin, että siitä tehdään ensimmäinen juridinen arviointi, eikä tämä arviointi vaikuta siihen arviointiin, jonka komissio tekee ehdotettua eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan tiedonantonsa yhteydessä, joka sisältää komission lopullisen kannan siitä, tekeekö se ehdotuksen unionin säädökseksi kyseessä olevan eurooppalaisen kansalaisaloitteen johdosta vai ei. Näin ollen komissio voi kieltäytyä rekisteröimästä ehdotettua eurooppalaista kansalaisaloitetta ainoastaan, jos se päätyy sitä koskevan rekisteröintiedellytyksen – eli sen, kuuluuko ehdotettu eurooppalainen kansalaisaloite sen toimivallan piiriin – tutkinnassa siihen, että on täysin poissuljettua, että se voisi tehdä ehdotuksen unionin säädökseksi perussopimusten soveltamiseksi. Jos komissio sen sijaan ei voi päätyä tällaiseen päätelmään, se on velvollinen rekisteröimään kyseessä olevan eurooppalaisen kansalaisaloitteen mahdollistaakseen tämän rekisteröinnin johdosta käynnistyvän poliittisen keskustelun unionin toimielimissä.

Toiseksi lausuessaan siitä, onko komissio käsittänyt riidanalaisen ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen sisällön oikein, unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että tämä ehdotus on esitetty riidanalaisessa päätöksessä oikein ilman, että sen sisältö olisi vääristynyt. Komissio tutki nimittäin oikeuskäytännön¹¹ mukaisesti objektiivisesta näkökulmasta tarkasteltuina abstraktisesti ehdotettuja toimenpiteitä ja esitti ainoastaan riidanalaisen ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen aiheen ja tavoitteet ja totesi, että tämä ehdotus kuului unionin koheesiopolitiikan piiriin.

Kolmanneksi unionin yleinen tuomioistuin hylkää väitteen, jonka mukaan komissio oli tehnyt arvioinnissaan varauksen. Unionin yleinen tuomioistuin korostaa nimittäin, että komissio voi sen mahdollistamiseksi, että eurooppalaista kansalaisaloitetta koskevan ehdotuksen tekeminen on helppoa, mahdollisesti "sopeuttaa" ehdotettua eurooppalaista kansalaisaloitetta, "luokitella" sen tai jopa rekisteröidä sen osittaisen edellyttäen, että se noudattaa perusteluvollisuuttaan ja että tämän ehdotuksen sisältö ei vääristy. Komissio voi tämän menettelytavan ansiosta nimittäin rekisteröinnin epäämisen sijasta rekisteröidä ehdotetun eurooppalaisen kansalaisaloitteen sopivalla tavalla asetuksen N:o 211/2011 tavoitteen tehokkaan vaikutuksen säilyttämiseksi.

Neljänneksi ja viimeiseksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa lausuessaan siitä kysymyksestä, voiko SEUT 174–178 artikla muodostaa oikeusperustan unionin toimelle riidanalaista ehdotettua kansalaisaloitetta koskevassa merkityksessä¹², että komissio ei ole tehnyt virhettä päätyessään riidanalaisessa päätöksessä siihen, että riidanalainen ehdotettu eurooppalainen kansalaisaloite ei ylittänyt selvästi komission toimivaltaa siltä osin kuin sen tarkoituksena on, että komissio antaa itse ehdotuksia unionin säädöksiksi, joissa vahvistetaan rakennerahastojen tehtävät, ensisijaiset tavoitteet ja rakenteet, ja edellyttäen, että rahoitettavat toimet johtavat unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistumiseen.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kante on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntyneet oikeudelliset tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

¹¹ Edellä mainittu tuomio C-420/16.

¹² Nämä artikkelit kuuluvat SEU-sopimuksen XVII osaston, joka koskee taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, alle.